

Na podlagi drugega odstavka 13. člena in šestega odstavka 14. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19 in 199/21) izdaja minister za zdravje

PRAVILNIK
o vsebini in poteku pripravništva in sekundariata ter strokovnem izpitu doktorjev dentalne medicine in zdravnikov

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa:

- vsebino in potek pripravništva s strokovnim izpitom za poklic doktor dentalne medicine,
- vsebino in potek sekundariata, program pripravništva in potek strokovnega izpita za poklic zdravnik.

2. člen

(1) Pripravništvo doktorjev dentalne medicine (v nadaljnjem besedilu: pripravništvo) je program enoletnega podiplomskega strokovnega usposabljanja doktorjev dentalne medicine pripravnikov (v nadaljnjem besedilu: pripravniki).

(2) Sekundariat je program enoletnega podiplomskega strokovnega usposabljanja zdravnikov sekundarijev (v nadaljnjem besedilu: sekundariji), pri čemer prvi del v trajanju šest mesecev poteka kot pripravništvo.

3. člen

(1) Pripravništvo oziroma sekundariat opravlja oseba, ki izpolnjuje pogoje iz zakona, ki ureja zdravniško službo.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka pri Zdravniški zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornica) vloži vlogo za opravljanje pripravništva oziroma sekundariata. Vloga, vključno z dokazili, vsebuje najmanj:

- osebne podatke kandidata (ime, priimek, rojstni podatki, naslov, kontaktni podatki za obveščanje),
- podatek o zaključeni izobrazbi oziroma pridobljeni kvalifikaciji kandidata,
- podatek o predvidenem delodajalcu (naziv, sedež) in nadzornem mentorju (ime, priimek),
- predviden datum začetka opravljanja pripravništva oziroma sekundariata.

(3) Zbornica o odobritvi opravljanja pripravništva izda odločbo, v kateri določi datum začetka opravljanja pripravništva, delodajalca, pri katerem bo pripravnik zaposlen za čas trajanja pripravništva, in nadzornega mentorja.

(4) Zbornica o odobritvi opravljanja sekundariata izda odločbo. Datum začetka opravljanja posameznega dela sekundariata iz prve in druge alineje prvega odstavka 5. člena tega pravilnika, nadzorne mentorje in pooblaščenice izvajalce, pri katerih je sekundarij zaposlen za čas trajanja sekundariata, zbornica določi s sklepom.

II. VSEBINA PRIPRAVNISTVA IN SEKUNDARIATA

4. člen

(1) Program pripravništva za poklic doktor dentalne medicine je določen v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika. V času opravljanja pripravništva mora pripravnik pridobiti znanja in veščine, ki so navedene v programu pripravništva.

(2) Pripravništvo se zaključi s strokovnim izpitom.

5. člen

(1) Sekundariat se opravlja v dveh delih:

- obvezni del sekundariata kot pripravništvo za poklic zdravnik v strnjem trajanju šest mesecev na področju urgentne medicine (v nadaljnjem besedilu: pripravništvo za poklic zdravnik) in
- izbirni del sekundariata v strnjem trajanju šest mesecev (v nadaljnjem besedilu: izbirni del sekundariata), in sicer prve tri mesece na specialističnem področju družinske medicine ali urgentne medicine, preostale tri mesece pa na specialističnih področjih po izbiri sekundarija, upoštevajoč prosta mesta za usposabljanje pri pooblaščenih izvajalcih, v obliki kroženj, pri čemer posamezno kroženje traja najmanj en mesec.

(2) Program pripravništva za poklic zdravnik je določen v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika. V času opravljanja pripravništva mora sekundarij pridobiti znanja in veščine, ki so navedene v programu pripravništva.

(3) Pripravništvo za poklic zdravnik se zaključi s strokovnim izpitom. Uspešno zaključen strokovni izpit je pogoj za začetek opravljanja izbirnega dela sekundariata.

(4) Za pristop k izbirnemu delu sekundariata sekundarij pri zbornici vloži vlogo najpozneje en mesec pred predvidenim začetkom opravljanja izbirnega dela sekundariata.

6. člen

(1) Pripravništvo oziroma sekundariat se opravlja pod vodstvom in z odgovornostjo nadzornega in neposrednega mentorja.

(2) Nadzorni mentor pripravnika je doktor dentalne medicine z najmanj petimi leti delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu na strokovnem področju dentalne medicine.

(3) Nadzorni mentor sekundarija je specialist z najmanj tremi leti delovnih izkušenj na svojem specialističnem področju po opravljenem specialističnem izpitu, katerega specialistično področje oziroma področje dela je neposredno vezano na vsebino programa pripravništva. Nadzorni mentor za izbirni del sekundariata je specialist z najmanj tremi leti delovnih izkušenj na svojem specialističnem področju po opravljenem specialističnem izpitu.

(4) Neposredni mentor pripravnika je doktor dentalne medicine, specialist določene stroke. Če pooblaščen izvajalec ne more zagotoviti specialista določene stroke, je lahko neposredni mentor doktor dentalne medicine z najmanj petimi leti delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu, neposredni mentor za področje splošnega zobozdravstva pa doktor dentalne medicine z najmanj petimi leti delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu.

(5) Neposredni mentor sekundarija je zdravnik specialist s področja dela v skladu s programom pripravništva za poklic zdravnik oziroma vsebino izbirnega dela sekundariata.

(6) Nadzorni mentor je lahko mentor največ trem pripravnikom oziroma sekundarijem hkrati, neposredni mentor pa največ enemu.

7. člen

(1) Nadzorne mentorje imenuje zbornica na predlog pooblaščenih izvajalcev za obdobje sedmih let. Nadzorni mentor mora biti zaposlen pri pooblaščenem izvajalcu, ki ga je predlagal.

(2) Neposrednega mentorja ob začetku kroženja na posameznem področju določi pooblaščen izvajalec, pri katerem je pripravnik oziroma sekundarij na usposabljanju. Neposredni mentor pripravnika mora biti zaposlen pri pooblaščenem izvajalcu, ki ga je določil.

8. člen

(1) Nadzorni mentor skrbi, da se pripravništvo oziroma sekundariat opravlja v skladu s programom pripravništva za poklic doktor dentalne medicine oziroma programom pripravništva za poklic zdravnik ali z vsebino izbranih področij kroženja izbirnega dela sekundariata, nadzira usposabljanje pripravnika oziroma sekundarija in je odgovoren za njegovo usposabljanje. V ta namen sodeluje z neposrednimi mentorji ter spremlja in nadzira njihovo delo.

(2) Neposredni mentor usposablja pripravnika oziroma sekundarija s tem, da:

- mu predstavlja in dodeljuje naloge, ki jih mora praktično obvladati, in ga pri tem neposredno nadzira,
- mu predstavlja načela samostojnega, timskega in interdisciplinarnega dela,
- ga usmerja k poglobljanju teoretičnih znanj,
- poroča nadzornemu mentorju o napredku pripravnika oziroma sekundarija.

(3) Neposredni mentor ob koncu usposabljanja na posameznem področju potrdi E-List pripravnika oziroma E-List sekundarija, nadzorni mentor pa ob zaključku pripravništva oziroma sekundariata potrdi celotno vsebino E-Lista pripravnika oziroma E-Lista sekundarija.

9. člen

(1) Zbornica razreši nadzornega mentorja, če:

- ni zaposlen pri pooblaščenem izvajalcu, ki je predlagal njegovo imenovanje,
- to sam zahteva,
- se med opravljanjem mentorstva ugotovi, da ne opravlja svojih nalog v skladu s tem pravilnikom.

(2) Zbornica v primeru iz tretje alineje prejšnjega odstavka pred odločitvijo o razrešitvi seznani nadzornega mentorja z razlogi za razrešitev in mu da možnost, da se o njih izjavi, v primeru razrešitve nadzornega mentorja za sekundariat pa pridobi tudi mnenje koordinatorskega sekundariata.

(3) Zbornica hkrati z razrešitvijo nadzornega mentorja določi novega nadzornega mentorja.

10. člen

(1) Zbornica imenuje koordinatorskega sekundariata, ki:

- ima najmanj tri leta delovnih izkušenj kot nadzorni mentor,
- je v trenutnem licenčnem obdobju za namen podaljšanja licence zbral povprečno najmanj 30 kreditnih točk letno,
- je zaposlen pri pooblaščenem izvajalcu, kjer se izvaja sekundariat.

(2) Naloge koordinatorskega sekundariata so:

- sodeluje pri organiziranju skupinskih oblik izobraževanja zdravnikov sekundarijev,
- spremlja kazalnike kakovosti izobraževanja zdravnikov sekundarijev,
- enkrat letno poda poročilo Svetu za izobraževanje in usposabljanje zdravnikov pri zbornici,
- sodeluje pri obravnavi pritožb v zvezi z izvajanjem sekundariata,
- na podlagi mnenja Slovenskega zdravniškega društva predlaga spremembe programa pripravništva za poklic zdravnik.

(3) Mandat koordinatorskega sekundariata traja pet let, z možnostjo ponovnega imenovanja.

(4) Koordinator za sekundariat ima za primer svoje odsotnosti namestnika, ki mora izpolnjevati pogoje iz prvega odstavka tega člena. Namestnika koordinatorja imenuje zbornica na predlog koordinatorja za sekundariat. Mandat namestnika preneha s prenehanjem mandata koordinatorja za sekundariat.

11. člen

- (1) Zbornica razreši koordinatorja za sekundariat, če:
- ne opravlja nalog v skladu z drugim odstavkom prejšnjega člena,
 - to sam zahteva.
- (2) Zbornica pred razrešitvijo koordinatorja za sekundariat seznani z razlogi za razrešitev in mu da možnost, da se o njih izjavi.
- (3) Razloga in postopek razrešitve iz tega člena velja tudi za razrešitev namestnika koordinatorja.

III. POTEK PRIPRAVNİŠTVA IN SEKUNDARIATA

12. člen

- (1) Potek pripravništva se vodi v E-Listu pripravnika, potek sekundariata pa v E-Listu sekundarija.
- (2) E-List pripravnika oziroma E-list sekundarija (v nadaljnjem besedilu: E-List) je elektronska zbirka podatkov o poteku pripravništva oziroma sekundariata, v katero se beleži program pripravništva iz prvega odstavka 4. člena tega pravilnika oziroma program kroženja iz drugega odstavka 5. člena tega pravilnika ter vnašajo in potrjujejo vse obveznosti, predvidene s programom pripravništva za poklic doktor dentalne medicine oziroma programom pripravništva za poklic zdravnik.
- (3) Dostop do E-Lista ima:
- pripravnik oziroma sekundarij,
 - nadzorni mentor pripravnika oziroma sekundarija za namen izvajanja njegovih nalog v okviru pripravništva oziroma sekundariata ,
 - koordinator sekundariata za namen izvajanja njegovih nalog v okviru sekundariata,
 - vsakokratni neposredni mentor za namen izvajanja nalog pripravnika v okviru pripravništva oziroma sekundarija v okviru sekundariata,
 - vsakokratni pooblaščen izvajalec, pri katerem se pripravnik usposablja, za namen izvajanja njegovih nalog v okviru pripravništva,
 - delodajalec pripravnika oziroma sekundarija za namen izvajanja njegovih zakonskih in pogodbenih pravic in obveznosti v razmerju do pripravnika oziroma sekundarija,
 - zbornica za namen tehničnega vzdrževanja E-Lista oziroma prijave na strokovni izpit.

13. člen

- (1) Pripravnik je ves čas pripravništva zaposlen pri enem delodajalcu, ki je pooblaščen za izvajanje pripravništva.
- (2) Če se pripravnik pri delodajalcu ne more seznaniti z vsemi vsebinami programa pripravništva, usposabljanje glede teh vsebin opravi pri drugemu pooblaščenemu izvajalcu.

14. člen

Sekundarij je za čas pripravništva zaposlen pri izvajalcu, ki je pooblaščen za izvajanje pripravništva za poklic zdravnik, za čas izbirnega dela sekundariata pa pri enem ali več pooblaščenih izvajalcih.

15. člen

(1) Pripravnništvo oziroma sekundariat poteka v okviru polnega delovnega časa in pod pogoji, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, kot to velja za delo doktorja dentalne medicine oziroma zdravnika pri pooblaščenem izvajalcu.

(2) Trajanje pripravnništva se lahko podaljša v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja. Smiselno enako velja za podaljšanje izbirnega dela sekundariata.

16. člen

(1) Če nadzorni mentor meni, da pripravnik oziroma sekundarij brez opravičljivih razlogov ne opravlja svojih obveznosti, po predhodnem pisnem opozorilu pripravniku oziroma sekundariju predlaga zbornici prenehanje pripravnništva oziroma sekundariata.

(2) Pred odločitvijo o prenehanju pripravnništva oziroma sekundariata zbornica pridobi pojasnila pripravnika oziroma sekundarija, pred odločitvijo o prenehanju sekundariata pa tudi mnenje koordinatorja za sekundariat.

17. člen

(1) V primeru prenehanja opravljanja izbirnega dela sekundariata (npr. na lastno željo, zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga ali razloga nesposobnosti, za primer prenehanja iz prejšnjega člena), sekundarij ne more ponovno pristopiti k izbirnemu delu sekundariata.

(2) Sekundarij, ki ima odobreno specializacijo, mora najmanj 15 dni pred prenehanjem opravljanja izbirnega dela sekundariata o tem obvestiti delodajalca in zbornico.

IV. STROKOVNI IZPIT

18. člen

(1) Strokovni izpit je sestavni in zaključni del pripravnništva oziroma pripravnništva za poklic zdravnik.

(2) K strokovnemu izpitu lahko pristopi pripravnik, ki opravi predpisani program pripravnništva za poklic doktor dentalne medicine in ima potrjen E-List pripravnika.

(3) K strokovnemu izpitu lahko pristopi sekundarij, ki je opravil predpisani program pripravnništva za poklic zdravnik in ima potrjen E-List sekundarija.

19. člen

(1) Strokovni izpit se opravlja pri zbornici na podlagi spletne prijave, ki vsebuje najmanj:

- dokazilo o doseženi ravni in vrsti strokovne izobrazbe,
- dokazilo o znanju slovenskega jezika,
- dokazilo o plačilu stroškov strokovnega izpita,
- izpitni rok, na katerega se kandidat prijavlja.

(2) Če prijavi niso predložena dokazila iz prejšnjega odstavka, se šteje, da vloga ni popolna in se kandidatu pristop na strokovni izpit ne omogoči.

(3) Zbornica na svoji spletni strani najpozneje do 30. junija za naslednje koledarsko leto objavi izpitne roke, pri čemer v posameznem koledarskem letu zagotovi vsaj deset izpitnih rokov.

(4) Zbornica najpozneje 14 dni pred izpitnim rokom kandidata, ki je vložil popolno prijavo, pisno obvesti o času in kraju opravljanja strokovnega izpita ter o sestavi izpitne komisije.

20. člen

- (1) Stroške strokovnega izpita krije:
- za primer prve prijave: delodajalec kandidata,
 - v vseh ostalih primerih: kandidat.
- (2) Višino stroškov strokovnega izpita določi zbornica v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje.

21. člen

- (1) Strokovni izpit za poklic doktor dentalne medicine obsega naslednje vsebine:
- nujna medicinska stanja v stomatologiji,
 - integralna zobozdravniška obravnava otroka in odraslega z urgentnimi stanji v dentalni medicini,
 - osnove pravne ureditve zdravstvenega varstva,
 - osnove kakovosti in varnosti v zdravstvu.
- (2) Strokovni izpit iz prejšnjega odstavka poteka ustno oziroma pisno. Pri vsebini nujna medicinska stanja v stomatologiji se opravi ustni del in praktični preizkus znanja.
- (3) Strokovni izpit za poklic zdravnik obsega naslednje vsebine:
- urgentna medicina,
 - osnove pravne ureditve zdravstvenega varstva,
 - osnove kakovosti in varnosti v zdravstvu.
- (4) Strokovni izpit iz prejšnjega odstavka je sestavljen iz pisnega in ustnega dela. Pri vsebini urgentna medicina se opravi tudi praktični preizkus znanja. Pisni del pri vsebini urgentna medicina poteka v obliki pisanja odgovorov na vprašanja, ki so lahko različno strukturirana. Ustni del pri vsebini urgentna medicina poteka v obliki odgovarjanja na vprašanja v zvezi z obravnavo pacienta s področja urgentnih stanj. Praktični preizkus znanja pri vsebini urgentna medicina poteka v obliki dveh objektivno strukturiranih kliničnih izpitov, od katerih predstavlja prvi oskrbo kritično obolelega odraslega in drugi oskrbo kritično obolelega otroka.

22. člen

- (1) Nabor članov za komisije za strokovni izpit (v nadaljnjem besedilu: izpitne komisije) s sklepom določi zbornica. Izmed nabora članov zbornica določi sestavo izpitne komisije za vsak posamezni strokovni izpit.
- (2) V izpitno komisijo ne more biti določen nadzorni mentor kandidata.

23. člen

- (1) Izpitna komisija za strokovni izpit za poklic doktor dentalne medicine je štiričlanska, in sicer:
- za vsebino nujna medicinska stanja v stomatologiji: en član,
 - za vsebino integralna zobozdravniška obravnava otroka in odraslega z urgentnimi stanji v dentalni medicini: en član,
 - za vsebino osnove pravne ureditve zdravstvenega varstva: en član,
 - za vsebino osnove kakovosti in varnosti v zdravstvu: en član.
- Po potrebi se lahko število članov poveča.
- (2) Član izpitne komisije mora imeti najmanj pet let delovnih izkušenj s področja vsebine strokovnega izpita, ki jo ocenjuje.
- (3) Poleg pogoja iz prejšnjega odstavka se za člana izpitne komisije zahteva dodaten pogoj, in sicer za vsebino:

- nujna medicinska stanja v stomatologiji: zdravnik specialist, ki je imenovan za nadzornega mentorja,
- integralna zobozdravniška obravnava otroka in odraslega z urgentnimi stanji v dentalni medicini: je doktor dentalne medicine, ki je imenovan za nadzornega mentorja ali glavnega mentorja za specializacije in ima opravljeno usposabljanje iz vodenja strukturiranih intervjujev,
- osnove pravne ureditve zdravstvenega varstva: je oseba, ki ima izobrazbo pravne smeri, vsaj 8. ravni v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogroditve kvalifikacij.

(4) Predsednik izpitne komisije je član komisije, ki preverja znanje iz vsebine integralna zobozdravniška obravnava otroka in odraslega z urgentnimi stanji v dentalni medicini.

24. člen

(1) Izpitna komisija za strokovni izpit za poklic zdravnik je štiričlanska, in sicer:

- za vsebino urgentna medicina: dva člana,
- za vsebino osnove pravne ureditve zdravstvenega varstva: en član,
- za vsebino osnove kakovosti in varnosti v zdravstvu: en član.

Po potrebi se lahko število članov poveča.

(2) Član izpitne komisije mora imeti najmanj pet let delovnih izkušenj s področja vsebine strokovnega izpita, ki jo ocenjuje.

(3) Poleg pogoja iz prejšnjega odstavka se za člana izpitne komisije zahteva dodaten pogoj, in sicer za vsebino:

- urgentna medicina: zdravnik specialist, ki je imenovan za nadzornega mentorja,
- osnove pravne ureditve zdravstvenega varstva: oseba, ki ima izobrazbo pravne smeri, vsaj 8. ravni v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogroditve kvalifikacij.

(4) Predsednik komisije je član, ki preverja znanje iz vsebine urgentna medicina.

25. člen

(1) Kandidat lahko k strokovnemu izpitu pristopi največ petkrat, pri čemer se kot en pristop k strokovnemu izpitu šteje opravljanje posamezne vsebine ali pa strokovnega izpita v celoti.

(2) Strokovni izpit poteka v slovenskem jeziku.

(3) O poteku strokovnega izpita se vodi zapisnik.

27. člen

(1) Znanje kandidata izpitna komisija oceni z »opravi« ali »ni opravi«.

(2) Kandidat opravi strokovni izpit, če so pozitivno ocenjene vse vsebine strokovnega izpita.

(3) Posamezna vsebina strokovnega izpita je ocenjena pozitivno, če kandidat doseže vsaj 75 odstotni uspeh.

(4) Sekundarij, ki uspešno opravi pisni del pri predmetu urgentna medicina, lahko pristopi k ustnemu delu in praktičnemu preizkusu. Če ustnega dela ali praktičnega preizkusa znanja ne opravi, je pri prvem ponovnem pristopu k strokovnemu izpitu oproščen opravljanja pisnega dela pri predmetu urgentna medicina.

(5) Kandidat, ki neuspešno opravi eno ali več vsebin strokovnega izpita, pri naslednjem pristopu k strokovnemu izpitu opravlja samo neuspešno opravljeno vsebino.

28. člen

(1) Kandidat, ki strokovnega izpita ne opravi oziroma ga ne opravi v celoti, lahko takoj po razglasitvi ocene strokovnega izpita poda ugovor ustno na zapisnik, če meni, da:

- strokovni izpit ni potekal v skladu s tem pravilnikom,
- je ocena izpitne komisije neustrezna.

(2) O ugovoru kandidata v roku 15 dni od prejema odloči tričlanska komisija, pri čemer člani te komisije ne smejo biti člani izpitne komisije.

(3) Če komisija iz prejšnjega odstavka ugotovi, da strokovni izpit ni potekal v skladu s tem pravilnikom, lahko kandidat ponovno opravlja strokovni izpit pred komisijo v drugačni sestavi, pri čemer se to opravljanje ne všteva v število dovoljenih pristopov k strokovnemu izpitu.

(4) Če komisija iz tretjega odstavka tega člena ugotovi, da je kandidat pokazal ustrezno znanje za uspešno oceno, ugovoru ugoti in spremeni izpitno oceno. Odločitev iz prejšnjega stavka je dokončna.

28. člen

Kandidatu, ki uspešno opravi strokovni izpit, se izda potrdilo o strokovnem izpitu na obrazcu, ki je določen v Prilogi 3 in je sestavni del tega pravilnika.

29. člen

(1) Zbornica vodi evidenco opravljenih strokovnih izpitov z naslednjimi podatki:

- osebni podatki kandidata (ime, priimek, rojstni podatek, naslov, EMŠO ali druga identifikacijska številka),
- poklic kandidata,
- podatki o strokovnem izpitu (izpitni rok, ocena strokovnega izpita).

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani trajno v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

30. člen

(1) Kandidat, o čigar prijavi k strokovnemu izpitu do 1. junija 2022 ni odločeno, strokovni izpit opravlja v skladu s tem pravilnikom.

(2) Sekundarij, ki ima odobreno opravljanje izbirnega dela sekundariata z začetkom pred 1. junijem 2022, opravlja izbirni del sekundariata v skladu s predpisi, ki so veljali pred uveljavitvijo tega pravilnika.

31. člen

E-List se uporablja za pripravnika oziroma sekundarija, ki začne opravljati pripravništvo od 1. junija 2022 dalje.

32. člen

Zbornica najpozneje v osmih dneh od uveljavitve tega pravilnika objavi izpitne roke za leto 2022.

33. člen

Zbornica v 15 dneh od uveljavitve tega pravilnika nadzorne mentorje za sekundariat, imenovane na podlagi prej veljavnih predpisov, razvrsti glede na merila iz tretjega odstavka 6. člena tega pravilnika.

34. člen

(1) Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o vsebini in poteku sekundariata (Uradni list RS, št. 4/18).

(2) Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s 1. junijem 2022.

Št. 0070-117/2022
Ljubljana, dne 4. maja 2022
EVA 2022-2711-0064

Janez Poklukar
Minister za zdravje

Priloga 1: Program pripravništva za poklic doktor dentalne medicine

I. STROKOVNA PODROČJA ZOBOZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu 12 mesecev na področju dejavnosti dentalne medicine v zdravstveni dejavnosti.

Pripravnik se praktično usposablja na strokovnih področjih zobozdravstvene dejavnosti – 49 tednov, in sicer na naslednjih področjih:

- splošno zobozdravstvo - 8 tednov,
- otroško in preventivno zobozdravstvo - 7 tednov,
- čeljustna in zobna ortopedija - 3 tedne,
- ustne bolezni in parodontologija - 8 tednov
- zobne bolezni in endodontija - 6 tednov
- stomatološka protetika - 10 tednov
- oralna kirurgija - 3 tedne
- maksilofacialna kirurgija - 3 tedne
- seznanja se s teoretičnimi in praktičnimi vidiki javnega zdravja in osnovami pravne ureditve (1 teden).

A) Splošno zobozdravstvo

Splošni del obsega:

- utrjevanje znanja o načelih dobre klinične prakse s poudarkom na celostni obravnavi pacienta, ki vključuje natančno anamnezo, klinični pregled in ustrezne radiološke in druge preiskave, postavitev diagnoze ter načrt zdravljenja,
- načela vrstnega reda stomatološkega zdravljenja - odstranitev akutnih težav, higienska faza, ekstrakcije zob, endodontski posegi, preparacije zob in polnjenje kavitet, kirurški del parodontalnega zdravljenja, ortodontska obravnava, kirurški del implantološkega zdravljenja, protetična rehabilitacija in podporno zdravljenje,
- poznavanje strokovnih kriterijev za razvrščanje zobozdravniških storitev v posamezne stopnje nujnosti v splošnem zobozdravstvu in napotitve na sekundarno raven (sodelovanje s specialisti v zobozdravstvu ter s specialisti drugih medicinskih strok),
- utrjevanje preventivnega pristopa k zdravljenju bolezni zob, obzobnih tkiv in ustne votline, ozaveščanje, da je ustno zdravje del splošnega zdravja,
- ustrezen pristop in komunikacijo med pacientom in zobozdravnikom, med sodelavci v zobozdravniškem timu in med kolegi zobozdravniki.

Praktični del obsega:

- natančno anamnezo in klinični pregled ustne votline in zobovja,
- oceno potrebe po diagnostičnih preiskavah in njihovo interpretacijo,
- postavitev diagnoze in določitev nujnosti posegov,
- obravnavo prvih pomoči in nujne posege v splošnem zobozdravstvu,
- načrt zdravljenja po načelih vrstnega reda stomatološkega zdravljenja,
- oceno potrebe po napotitvi na sekundarno raven,
- opravljanje higienske faze priprave pacienta,
- ekstrakcije zob,
- preparacije zob za plombe, tehnike jedkanja, uporabo dentinskih adhezivov, podlaganje,
- polnjenje kavitet s klasičnimi materiali in sodobnimi kompozitnimi materiali,
- modeliranje plomb, poliranje, preverjanje okluzijskih stikov,
- sodobne endodontske posege,
- oceno potrebe po protetični rehabilitaciji in načrt protetične rehabilitacije,
- evidenco in dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela:

Pripravnik dokumentirano opravi določeno število kliničnih pregledov in jih evidentira, vzame natančno anamnezo, določi potrebo po diagnostičnih preiskavah in jih interpretira, določi načrt zdravljenja in

nujnost posega, obravnava prve pomoči in izvede nujne posege, opravi higiensko fazo kot začetno fazo stomatološkega zdravljenja, opravi potrebne ekstrakcije zob, izdelava plomb različnih razredov, izvede zdravljenja zobne pulpe, zdravljenja pulpogenih parodontopatij, pripravi načrt protetične rehabilitacije. Vključuje se v zobozdravniško dežurno službo.

B) Otroško in preventivno zobozdravstvo

Splošni del obsega utrjevanje in poglobljanje znanja o:

- načelih in praktičnih možnosti preprečevanja kariesa, bolezni obzobnih tkiv in drugih bolezni ter poškodb v ustni votlini na osnovi etiopatogeneze,
- ocenjevanju tveganja za karies, razpoznavanju karioznih sprememb, obravnavi kariesa pri otrocih in mladostnikih ter posledicah v splošnem razvoju in v razvoju maksilofacialne regije,
- sodobnih metodah preventive, diagnostike in terapije drugih obolenj zob in ustne sluznice otrok in mladostnikov,
- obravnavi poškodb zobovja otrok in mladostnikov,
- zdravljenju pulpe mlečnih in stalnih zob otrok in mladostnikov,
- protetični oskrbi otrok in mladostnikov,
- metodah brezbolečinskega dela in obvladovanja vedenja otroka in mladostnika pri zobozdravniški oskrbi.

Praktični del obsega:

- stomatološko klinično preiskavo otroka in mladostnika (avtoanamneza in heteroanamneza, klinični pregled, ocena potrebe po drugih diagnostičnih preiskavnih metodah in njihova interpretacija, ocena tveganja za karies, diagnoza in načrt zdravljenja),
- zdravljenje kariesa pri predšolskih otrocih (neoperativno in operativno, vključno z zdravljenjem pulpe),
- zdravljenje kariesa pri šolskih otrocih in mladostnikih (neoperativno in operativno, vključno z zdravljenjem pulpe),
- zdravstveno prosvetno in zdravstveno vzgojno delo z otroki in mladostniki in
- evidenco in dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela:

Pripravniki dokumentirano opravi določeno število stomatoloških kliničnih preiskav otrok in mladostnikov, preventivnih storitev ter zdravljenj mlečnih in stalnih zob ter drugih storitev okviru zobozdravstvenega varstva otrok in mladostnikov.

C) Čeljustna in zobna ortopedija

Splošni del obsega:

- normalni razvoj kraniofacialnega sistema,
- etiologijo, razpoznavo, klasifikacijo razvojnih nepravilnosti kraniofacialnega sistema,
- prepozna in opredeli vlogo splošnega zobozdravnika v odpravi najbolj pogostih razvad med razvojem orofacialnega sistema,
- poznavanje osnov bioloških in biofizikalnih mehanizmov preoblikovanja tkiv,
- poznavanje osnovnih metod zdravljenja razvojnih nepravilnosti,
- možnosti interdisciplinarne obravnave ortodontskih pacientov.

Praktični del obsega:

- razpoznavne postopke v čeljustni in zobni ortopediji (klinični pregled, odtiskovanje zobnih lokov, analiza študijskih modelov, analiza rentgenskih posnetkov, analiza fotografij),
- interceptivne ortodonske ukrepe,
- osnovne postopke pri zdravljenju s snemnim ortodontskim aparatom,
- osnovne postopke pri zdravljenju s fiksnim ortodontskim aparatom,
- sodelovanje pri interdisciplinarni obravnavi pacientov.

Evidenca opravljenega dela:

Pripravniki dokumentirano opravi določeno število odtisov, načrtov ortodontskega zdravljenja, aparatov in drugih storitev s področja ortodontije.

D) Ustne bolezni in parodontologija

Splošni del obsega:

- poglobljanje znanja o najpogostnejših ustnih boleznih in boleznih obzobnih tkiv ter njihovo pojavljanje v Republiki Sloveniji,
- druge sistemske bolezni in bolezenske znake v ustih,
- normalen razvoj in fiziološke spremembe obzobnih tkiv v različnih življenjskih obdobjih,
- individualno skrb za ustno zdravje in vlogo zobozdravnika.

Praktični del obsega:

- primarne preventivne ukrepe: ustna higiena, preprečevanje iatrogenih poškodb pri zobozdravstveni oskrbi,
- diagnostiko različnih ustnih boleznih: anamneza, klinični pregled, slikovna diagnostika, dodatne preiskave (krvne, biokemične, mikrobiološke, histopatološke, imunološke, alergološke) rentgenska diagnostika, biološki in biokemični testi,
- diagnostiko bolezni obzobnih tkiv: anamneza, klinični pregled, rentgenska diagnostika, biološki in biokemični testi,
- diagnostiko bolezenskih znakov drugih sistemskih boleznih na ustni sluznici in obzobnih tkivih,
- sodelovanje pri parodontološki obravnavi konziliarnih pacientov,
- načrtovanje parodontološkega zdravljenja,
- najpogostejše postopke zdravljenja bolezni ustne sluznice in obzobnih tkiv: sistemsko zdravljenje, higienska faza zdravljenja, korektivno kirurško zdravljenje, vzdrževalno ali podporno zdravljenje,
- asistenco pri kirurškem zdravljenju (reženjske operacije, parodontalno plastična in regenerativna kirurgija, implantološko zdravljenje), samostojni posegi (podaljšanje klinične krone: z gingivektomijo, z reženjsko operacijo z ali brez osteotomije/osteoplastike),
- evidentiranje stanja, preventivnih in terapevtskih posegov ter dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela:

Pripravniki dokumentirajo opravi določeno število sistemskih in higienskih faz zdravljenja obzobnih tkiv, asistenc pri operacijah, samostojnih operacij ter drugih storitev s področja ustnih boleznih in parodontologije.

E) Zobne bolezni in endodontija

Splošni del

Splošni del obsega nadgradnjo znanja, razumevanja in kliničnih izkušenj, ki jih je kandidat pridobil tekom dodiplomskega programa na naslednjih področjih:

- diagnostika, uspešnost zdravljenja, načrtovanje zdravljenja,
- prve pomoči in nujni posegi v endodontiji, poškodbe zob,
- rizični in medicinsko kompromitirani pacienti,
- zapleti pri endodontskem zdravljenju,
- preprečevanje prenosa okužb.

Praktični del

Praktični del obsega:

- diagnostika pri pacientu z okvarami trdih zobnih tkiv in obolenji, ki prizadenejo zobno pulpo in periapikalna tkiva, vključno z diagnostiko ustno-obrazne bolečine,
- načrtovanje in izvedba preventive/zdravljenja pri pacientih z okvarami trdih zobnih tkiv in obolenji, ki prizadenejo zobno pulpo in periapikalna tkiva, vse kot del celostne oskrbe pacienta; tekom obravnave med drugim pripravi zob za endodontsko zdravljenje, uporablja različne tehnike širjenja in čiščenja koreninskih kanalov, polnitve koreninskih kanalov in plombiranja zob s kompozitnimi plombirnimi materiali,
- sledenje in ocena uspešnosti zdravljenja teh pacientov,
- načrtovanje zdravljenja pri pacientu, kjer je indicirana napotitev k specialistu za zobne bolezni in endodontijo (vključno s kirurško endodontijo),
- obravnava prvih pomoči in nujnih posegov v endodontiji, vključno z endodontsko obravnavo pacientov po poškodbah zob,

- obravnava rizičnih in medicinsko kompromitiranih pacientov,
- obravnava zapletov pri endodontskem zdravljenju,
- upoštevanje postopkov za preprečevanje prenosa okužb,
- evidenca in dokumentacija opravljenega dela.

Evidenca opravljenega dela:

Pripravniki dokumentirano opravi določeno število praktičnih del, s katerimi pridobi zadostne kompetence s področja zobnih bolezni in endodontije.

F) Stomatološka protetika

Splošni del obsega:

- utrjevanje teoretičnega poznavanja fiksne in snemne protetike ter gnatologije,
- metode fiksno protetičnega zdravljenja, snemno protetičnega zdravljenja in gnatologije iz dodiplomskega študijskega programa,
- anatomo in fiziologijo stomatognatnega sistema, okluzijo in okluzijske motnje,
- oblike snemno protetičnega zdravljenja, načrtovanje parcialne in totalne proteze.

Praktični del obsega:

- načrtovanje in pripravljalne postopke za fiksno protetično zdravljenje: zdravljenje zob in priprava nosilcev, odstranitev zob, zdravljenje ustne sluznice in obzobnih tkiv,
- preparacijo zob za polna in delna sidra, odtiskovanje, registracijo medčeljustnih in medzobnih odnosov, zaščito obrušanih zob, začasno fiksno protetično oskrbo,
- aktivno sodelovanje pri delu v zobotehničnem laboratoriju,
- preverjanje posameznih sider in fiksnih konstrukcij, izbor barve, cementiranje,
- oskrbo kranio-mandibularnih motenj,
- prvo pomoč in demontažo posameznih sider in konstrukcij,
- pregled brezzobe čeljusti,
- odtiskovanje: metode, materiali,
- faze izdelave totalne proteze, preizkus in vstavev,
- načrtovanje parcialne proteze: gingivalne in parodontalne obremenitve,
- fiksno protetične priprave nosilcev zapon in drugih elementov,
- ulite baze za parcialno protezo,
- aktivno sodelovanje pri zobotehničnem delu,
- kontrolni pregled: odpravljanje težav, brušenje, podlaganje in druge reparature.
- osnove implantološke protetične rehabilitacije (prevleke, mostički, implantatno podprte totalne proteze)
- evidenco in dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela:

Pripravniki dokumentirano opravi določeno število fiksno protetičnih sider ter drugih storitev s področja stomatološke fiksne protetike in gnatologije, fiksnih in snemnih protez, reparatur ter drugih storitev s področja stomatološke snemne protetike.

G) Oralna kirurgija

Splošni del obsega:

- seznanitev z oralno kirurško patologijo,
- seznanitev z diagnostičnimi metodami,
- seznanitev z indikacijami za oralnokirurške posege,
- seznanitev s predprotetično kirurgijo in implantologijo,
- seznanitev z obravnavo pri poškodbah zob,
- seznanitev z benignimi in malignimi tumorji ustne votline,
- prepoznavanje urgentnih stanj.

Praktični del obsega:

- delo v triažni ambulanti (s poudarkom na zobozdravstveni patologiji), prepoznavanje in obravnava urgentnih stanj,

- delo v oralnokirurški ambulanti,
- obravnava rizičnega pacienta,
- analiza rentgenogramov in CT posnetkov,
- seznanitev s premedikacijo,
- aplikacija lokalnega anestetika,
- ekstrakcije izraslih zob,
- ekstrakcije zaostalih zobnih korenin,
- ekstrakcije delno izraslih zob,
- asistiranje pri ekstrakcijah neizraslih zob,
- asistiranje pri operacijah zob in obzobnih tkiv,
- obravnava pacientov za predprotetično kirurgijo in implantologijo,
- obravnava pacientov z benignimi in malignimi spremembami ustne votline,
- pisanje izvida,
- vodenje operativnega zapisnika.

Evidenca opravljenega dela:

Dokumentiranje kliničnega dela, izpis števila opravljenih ekstrakcij, izpis števila asistenc pri operacijah.

H) Maksilofacialna kirurgija

Splošni del obsega:

- seznanitev z maksilofacialno patologijo,
- seznanitev z diagnostičnimi metodami,
- seznanitev z indikacijami za maksilofacialne kirurške posege,
- seznanitev s poškodbami obraza,
- seznanitev s prirojenimi nepravilnostmi obraza,
- seznanitev z razvojnimi nepravilnostmi obraza,
- seznanitev s problematiko obrazne bolečine in težavami temporomandibularnega sklepa,
- seznanitev z benignimi in malignimi tumorji ustne votline,
- seznanitev z rekonstruktivno kirurgijo obraza,
- seznanitev s problematiko žlez slinavk,
- seznanitev s problematiko motenj spanja,
- prepoznavanje urgentnih stanj.

Praktični del obsega:

- delo v ambulanti za maksilofacialno kirurgijo,
- delo v triažni ambulanti za maksilofacialno kirurgijo,
- delo v bolnišnični oddelčni ambulanti – delo v intenzivni negi, delo na bolniškem oddelku, (sprejemi, odpusti bolnikov, vodenje bolnišnične dokumentacije, predpisovanje zdravil, oskrba kirurških ran, spremljanje vitalnih funkcij),
- asistiranje pri operacijah – sodelovanje v kirurškem timu.

Evidenca opravljenega dela:

Dokumentiranje opravljenega dela, evidenca opravljenih sprejemov, odpustov, asistenc pri operacijah.

I) Teoretični in praktični vidiki javnega zdravja in osnove pravne ureditve

Za pripravnike se izvede seminar iz javnega zdravja, ki vključuje naslednja področja:

- uvod v javno zdravje,
- zdravje in bolezni,
- zdravje in okolje,
- preučevanje zdravja prebivalstva,
- spremljanje in obvladovanje nalezljivih bolezni,
- ravni preventive in javnozdravstveno ukrepanje,
- veliki javnozdravstveni problemi,
- zdravstveno varstvo ranljivih in ogroženih skupin prebivalstva,
- organiziranost, delovanje in financiranje sistema zdravstvenega varstva.

Iz vsebin upravljanja, organiziranja dela in poslovanja javne zdravstvene službe ter varstva pri delu pripravnik:

- spoznava dejavnost, organiziranost in delovanje javnih zdravstvenih zavodov in zasebnih ordinacij,
- se seznanja z načeli poklicne etike in ravna skladno z njimi v odnosu do bolnikov, sebe in kolegov,
- se seznanja z racionalno izrabo delovnega časa, planiranjem in gospodarnim ravnanjem z opremo, materialnimi in finančnimi sredstvi,
- spoznava dejanske in možne škodljivosti in nevarnosti, ki lahko nastopajo v delovnem procesu,
- se seznanja z zakonodajo na področjih zdravstvenega varstva, zdravstvene dejavnosti, zdravstvenega zavarovanja, delovnih razmerij in varstva pri delu,
- se vključuje v sistem komuniciranja in informiranja,
- spoznava način in vrste financiranja v zdravstveni dejavnosti zlasti v zobozdravstvu,
- spoznava strokovno literaturo.

II. PROGRAM STROKOVNEGA IZPITA

Integralna zobozdravniška oskrba otroka in odraslega

Pripravnik mora pokazati teoretično znanje in praktične veščine integralne zobozdravniške oskrbe otroka in odraslega, kot je navedeno pri strokovnih področjih programa pripravništva, definiranih pod točko I.

Zlasti mora pripravnik poznati:

- epidemiologijo bolezni in okvar čeljusti in zobovja ter mehkih ustnih tkiv,
- diagnostične in terapevtske metode dela,
- obravnavo prvih pomoči in nujne posege v splošnem zobozdravstvu,
- materiale, ki se uporabljajo v zobozdravstvu,
- celovito kakovost zobozdravstvene oskrbe bolnikov,
- organiziranje delovnih procesov v ambulantni in v zobnoprostetičnem laboratoriju,
- sodelovanje z drugimi zdravstvenimi delavci in sodelavci,
- napake pri delu, njihovo reševanje ter nevarnosti za bolnika in zobozdravnika,
- evidentiranje opravljenega dela in poročanje.

Urgentna stanja v dentalni medicini - nujna medicinska pomoč

Obravnavanje urgentnih stanj v dentalni medicini – organiziranje in nudenje pomoči v rednih in izrednih razmerah – reanimacija pacienta in nudenje prve pomoči pri urgentnih stanjih v ustni votlini, na glavi in vratu.

Pripravnik mora poznati temelje prve pomoči bolnim in poškodovanim ter ustrezne ukrepe. Poznati mora vsebino in metode nujne zobozdravniške pomoči, ki jih lahko sam opravi. Poznati mora tudi možne komplikacije pri nujenju nujne zobozdravstvene pomoči na sistemski in lokalni ravni ter napotitve na ustrezno višjo raven zobozdravstvene ali druge zdravstvene dejavnosti.

Preverjanje znanja obsega praktični del in ustni del.

Priloga 2: Program pripravništva za poklic zdravnik

1. Program pripravništva za poklic zdravnik

Pripravništvo za poklic zdravnik obsega pridobivanje znanj in veščin s področja urgentne medicine, to je nujnih zdravniških ukrepov, in pripravo na strokovni izpit.

Program pripravništva za poklic zdravnik obsega kroženje na področjih iz Tabele 1 tega programa.

Priprava na strokovni izpit obsega tudi:

- enotedenski seminar s področja javnega zdravja ter področja osnov kakovosti in varnosti v zdravstvu,
- enotedenski samostojni študij predpisov s področja zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja in zdravstvene dejavnosti v pripravi na strokovni izpit.

Seminar s področja javnega zdravja vodi in organizira Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki določi vsebino in način izvedbe tega programa. Seminar s področja osnov kakovosti in varnosti v zdravstvu vodi in organizira ministrstvo, pristojno za zdravje, ter določi vsebino in način izvedbe tega programa.

Znanja in veščine zdravnik pridobiva v času prvih šestih mesecev opravljanja sekundariata.

Ta program je treba revidirati vsaka tri leta.

TABELA 1: Pridobivanje znanja in veščin s področja urgentne medicine:

Področje	Delovišče (ambulanta, oddelek, enota)	Čas kroženja
Anesteziologija	Delovišča oddelka za anesteziologijo	2 tedna
Interna medicina	Urgentni center – enota za bolezni (»Internistična prva pomoč«)	5 tednov
Kirurgija	Urgentni center – enota za poškodbe (»Kirurška nujna pomoč«)	4 tedni
Splošna nujna medicinska pomoč	Urgentni center – enota za hitre preglede	4 tedni
	Urgentni center – mobilna enota reanimobil (»Splošna nujna medicinska pomoč«)	1 teden
Pedriatrija	Urgentna pediatrična ambulanta	3 tedni
Ginekologija s porodništvom	Urgentna ginekološka ambulanta	2 dni
	Porodne sobe (od tega vsaj en dan na simulatorju poroda)	3 dni
Nevrologija in psihiatrija	Urgentna nevrološka ambulanta	4 dni
	Seminar iz nujnih stanj v psihiatriji	1 dan
Otorinolaringologija in oftalmologija	Urgentna ORL ambulanta	3 dni
	Urgentna očesna ambulanta	2 dni

2. Seznam znanj in veščin

Seznam znanj in veščin obsega znanja in veščine, ki jih zdravnik sekundarij osvoji in nadgradi med opravljanjem obveznega dela sekundariata, potrdi pa jih z opravljenim strokovnim izpitom za poklic zdravnik, in je zanje tudi samostojno kompetenten.

Seznam obsega naslednja področja:

1. temeljna znanja za obravnavo nenadno oziroma kritično obolelih ali poškodovanih,
2. pristop in začetna obravnava izbranih simptomov in stanj,
3. izbrana nujna stanja pri odraslih,
4. izbrana nujna stanja pri otrocih,
5. izbrane poškodbe,
6. izbrana nujna stanja iz drugih medicinskih področij,
7. izbrana zdravila,
8. osnove paliative,
9. praktične veščine in posegi,
10. mediko-legalno področje in zakonodaja s področja zdravstva.

1. Temeljna znanja za obravnavo nenadno oziroma kritično obolelih ali poškodovanih

Temeljna znanja obsegajo:

- izbrana predklinična in klinična znanja ter »mehke« veščine,
- principe obravnave urgentnih bolnikov,
- klinično razmišljanje in odločanje.

Zdravnik sekundarij pozna in razume predklinična in klinična znanja ter veščine iz 1. do 9. točke s Seznama znanj in veščin. Poleg tega zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja »mehke« veščine, zlasti pa načela profesionalizma, komunikacije, sodelovanja in medosebnih odnosov. Ta znanja zdravnik sekundarij pridobi na dodiplomskem izobraževanju in jih med obveznim programom pripravništva za poklic zdravnik še poglobi in utrdi.

Zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja načela obravnave urgentnih bolnikov ter obvlada generični pristop in začetno oskrbo nenadno oziroma kritično obolelega ali poškodovanega odraslega ali otroka, zlasti pa:

- pozna, razume in obvlada primarni pregled po načelih ABCDE (ocena, nujni ukrepi in vzdrževanje ukrepov na posamezni točki),
- zna časovno učinkovito pridobiti usmerjeno anamnezo in izvesti klinični pregled,
- pozna in razume načela triaže (namen triaže, sistemi za triažo, osnove ravnanja v množičnih nesrečah).

Zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja načela kliničnega razmišljanja in odločanja. Zna izoblikovati nabor diferencialnih diagnoz glede na verjetnost, pozna in razume povezave med kliničnimi najdbami in verjetnimi diagnozami, pozna, razume in uporablja načela predtestne in

posttestne verjetnosti, zna racionalno načrtovati začetne diagnostične preiskave in zna pripraviti začetni načrt zdravljenja.

2. Pristop in začetna obravnava izbranih simptomov in stanj

Zdravnik sekundarij pozna, razume in obvlada pristop ter začetno obravnavo stanj iz drugega odstavka te točke, zlasti pa za posamezno stanje zna:

1. hitro izluščiti glavno težavo,
2. pridobiti upoštevne anamnestične in druge podatke,
3. izvesti primarni pregled in usmerjen klinični pregled,
4. izvesti nujne ukrepe, ki jih posamezno stanje zahteva,
5. izoblikovati nabor diferencialnih diagnoz,
6. zastaviti racionalni diagnostični načrt,
7. začeti z ustreznim nujnim zdravljenjem,
8. se posvetovati z ustreznim specialistom oziroma sprejeti odločitev o nadaljnjem poteku oskrbe

Stanja odraslih in otrok, h katerim zna zdravnik sekundarij samostojno pristopiti, so:

1. srčni zastoj in periarrestne motnje ritma,
2. zapora in oskrba dihalne poti, vključno s tujki v dihalih,
3. anafilaksija,
4. motnja zavesti in nezavest,
5. konvulzije,
6. glavobol,
7. oslabelost,
8. vrtoglavica,
9. bolečina v žrelu,
10. sinkopa,
11. bolečina v prsih,
12. dispneja,
13. kašelj,
14. bolečina v trebuhu,
15. driska in zaprtje,
16. bolečina v križu,
17. otečena noga.

3. Izbrana nujna stanja pri odraslih

Zdravnik sekundarij pozna sledeče vidike bolezenskih stanj pri odraslih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

1. pozna definicijo,
2. razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
3. pozna tipično klinično sliko,
4. zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
5. zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri odraslih so:

1. srčno-žilni sistem

- akutni koronarni sindrom,
- akutno srčno popuščanje,
- disritmije,
- peri- in miokarditis, tamponada osrčnika in kardiomiopatije,
- pljučna embolija in globoka venska tromboza,
- disekcija prsne aorte in anevrizma trebušne aorte,
- akutna okluzija arterije;

2. dihal

- anafilaksija,
- akutno poslabšanje astme,
- akutno poslabšanje kronične obstruktivne pljučne bolezni,
- pljučnica,
- druge okužbe dihal (akutni bronhitis, gripa),
- spontani pnevmotoraks,
- plevralni izliv;

3. prebavila

- krvavitev iz prebavil (hematemeza, hemohezija, melena),
- peptična ulkusna bolezen, gastroezofagealna refluksna bolezen in gastritis,
- hepatitis,
- holecistolitiza, holecistitis in holangitis,
- akutni pankreatitis,
- razpok votlega organa,
- ileus in obstrukcija tankega črevesja,
- akutni apendicitis,
- divertikulitis,
- spontani razpok vranice,
- akutna mezenterična ishemija;

4. sečila in spolovila

- torzija moda oziroma jajčnika, epididimitis oziroma orhitis,
- renalna kolika, nefrolitiza in ureterolitiza,
- okužbe sečil (cistitis, pielonefritis),
- hematurija,
- akutno poslabšanje ledvične funkcije,
- retencija urina;

5. motnje presnove, elektrolitov in acido-baznega ravnotežja

- motnje v uravnavanju krvnega sladkorja,
- akutne motnje v delovanju ščitnice in nadledvičnih žlez,
- motnje Na⁺, K⁺, Ca⁺⁺, Mg⁺⁺ ionov,
- motnje acido-baznega ravnotežja,

6. živčevje

- sindrom možganske kapi,
- spontane znotrajlobanjske krvavitve (epiduralni in subduralni hematomi, subarahnoidalna in intracerebralna krvavitve),
- meningitis, encefalitis oziroma meningoencefalitis,
- epileptični napad,
- primarni glavoboli (tenzijski in migrenski glavobol, glavobol v rafalnih);

7. infektologija

- sepsa,
- vročina neznanega izvora pri odraslem,
- okužbe kože in podkožja.

4. Izbrana nujna stanja pri otrocih

Zdravnik sekundarij zna prepoznati kritično ogroženega otroka in pozna sledeče vidike bolezenskih stanj pri otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri otrocih:

1. otrok v dihalni stiski (krup/ak. laringotraheitis, epiglotitis, astma, bronhiolitis, pljučnica) ter okužbe, ki lahko vodijo v zaporo dihalne poti,
2. otrok z motnjo srčnega ritma,
3. otrok z bolečino v trebuhu,
4. akutna driska in dehidracija pri otroku,
5. otrok z motnjo zavesti (meningitis, encefalitis, metabolna koma, konvulzije, vročinski krči),
6. otrok z vročino in kožnimi spremembami (meningokokcemija, sindrom toksičnega šoka, Kawasakijska bolezen, ošpice, rdečke, peta in šesta otroška bolezen, škrlatinka),
7. najpogostejša stanja pri otrocih s prirojenimi oziroma pridobljenimi motnjami v zgodnjem otroštvu (prirojene srčne napake, bronhopulmonalna displazija, sindrom kratkega črevesja).

5. Izbrane poškodbe

Zdravnik sekundarij zna pristopiti k poškodovancu na terenu oziroma v urgentnem centru (bolnišnici) ter obvlada poškodbe in poškodbeni stanja pri odraslih in otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo poškodbenega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano poškodbo in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrane poškodbe:

1. poškodbe posameznih organskih sistemov

- poškodbe glave in možganov,
- poškodbe obraza in vratu,
- poškodbe prsnega koša,
- poškodbe trebuha, medenice in spolovil;

2. kostno-mišične poškodbe

- poškodbe ramena in nadlakti,
- poškodbe komolca in podlakti,
- poškodbe zapestja in prstov,
- poškodbe hrbtenice,
- poškodbe medenice, kolka in stegnenice,
- poškodbe kolena in goleni,
- poškodbe gležnja in stopala;

3. poškodbe zaradi vplivov okolja

- opekline,
- podhladitve,
- električne in kemične poškodbe.

6. Izbrana nujna stanja iz drugih medicinskih področij

Zdravnik sekundarij pozna sledeče vidike bolezenskih stanj pri odraslih in otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri odraslih in otrocih:

1. ginekologija in porodništvo

- ruptura ektopične nosečnosti,
- ruptura ciste jajčnika,

- torzija jajčnika,
- tuboovarijski absces in medenična vnetna bolezen,
- zapleti nosečnosti (pre-, eklampsija, HELLP, ruptura maternice, abrupcija placente),
- osnove poroda in začetna oskrba novorojenca z oživljanjem;

2. otorinolaringologija

- krvavitev iz nosu,
- vnetja ušesa,
- akutni rinosinuzitis,
- faringitis in faringealni abscesi;

3. oftalmologija

- tujki v očesu,
- vnetja oči (konjunktivitisi in druga vnetja),
- akutni glavkomski napad,
- akutna slepota;

4. bolezni gibal

- septični artritis,
- sindrom kavde ekvine,
- discitis, osteitis in osteomielitis;

5. toksikologija

- varni pristop k zastrupljencu in toksindromi,
- zastrupitev z alkoholom, opiat, benzodiazepini, antipsihotiki, stimulansi, antiglikemiki, s kardiogenimi zdravili (digoksin, beta blokatorji, zaviralci kalcijevih kanalčkov), ogljikovim dioksidom in monoksidom, cianidom.

7. Izbrana zdravila

Zdravnik sekundarij pozna zdravilne učinkovine iz drugega odstavka te točke, zlasti pa razume farmakodinamiko in farmakokinetiko učinkovine, indikacije za uporabo ter odmerke po posameznih indikacijah za odrasle in otroke, kontraindikacije, pomembne neželene učinke in součinkovanje z drugimi snovmi ter zna zdravilo pripraviti za uporabo in ga tudi pravilno aplicirati.

Zdravila, s katerimi zdravnik sekundarij kompetentno ravna, so:

1. zdravila za oživljanje (adrenalin, amiodaron, atropin, adenozin, magnezij, bikarbonat, kalcij),
2. zdravila za srce in ožilje (nitroglicerina, aspirin, furosemid, beta blokatorji, zaviralci kalcijevih kanalčkov, digoksin),
3. zdravila za dihalo (salbutamol ter fenoterol in ipratropijev bromid, aminofilin),
4. antihistaminiki in kortikosteroidi (deksametazon, metilprednizolon in hidrokortizon),
5. zdravila z učinkom na prebavila (antiemetiki; zaviralci protonske črpalke),

6. analgetiki (paracetamol, NSAR, metamizol, morfij, piritramid, fentanil) in konceptualne osnove analgezije,
7. anestetiki in sedativi (benzodiazepini, etomidat, propofol, tiopental, ketamin),
8. mišični relaksanti (sukcinilholin, rokuronij),
9. antidoti (nalokson, flumazenil),
10. tekočine za infundiranje (kristaloidi, koloidi, raztopine glukoze) in krvni derivati in
11. pogosto uporabljeni antibiotiki.

8. Osnove paliative

Zdravnik sekundarij pozna osnove paliativne oskrbe.

9. Praktične veščine in posegi

Zdravnik sekundarij obvlada praktične veščine in posege.

10. Mediko-legalno področje in zakonodaja s področja zdravstva

Zdravnik sekundarij pozna mediko-legalno področje in zakonodajo s področja zdravstva.

3. SEZNAM IN ZAHTEVANO ŠTEVILO OPRAVLJENIH NUJNIH ZDRAVNIŠKIH UKREPOVIN DRUGIH ZNANJ

1. Seznam praktičnih vsebin in posegov

Zdravnik sekundarij mora med opravljanjem programa pripravništva za poklic zdravnik uspešno opraviti in izvesti praktične veščine oziroma posege iz Tabele 1 te priloge. Za te veščine oziroma posege je nato zdravnik sekundarij po opravljenem strokovnem izpitu samostojno kompetenten.

TABELA 1

Veščina oziroma poseg	Minimalno število
1. primarni pregled po načelih ABCDE	10x
2. temeljni in dodatni postopki oživljanja (lahko na modelu, vsaj 1xotrok)	5x
3. oskrba dihalne poti in podpora dihanju – trojni oziroma prilagojeni trojni manever – vstavev supraglotičnih pripomočkov (iGel) – uporaba zdravil za analgezijo, sedacijo in mišično relaksacijo – uporaba sistemov za dovajanje kisika (binazalni nosni kateter, obrazne maske) – predihavanje z obrazno masko in dihalnim balonom – kirurška vzpostavitev proste dihalne poti (lahko opisno) – igelna torakocenteza (lahko opisno)	10x 15x 10x 10x 15x 1x 1x

4. vzpostavitev znotrajžilnega dostopa	
– periferni žilni dostop	30x
– intraosalni dostop (lahko na modelu)	2x
– priprava in aplikacija sistema za infundiranje	5x
– odvzem krvi za laboratorijsko analizo	5x
– odvzem krvi za plinsko analizo arterijske krvi	5x
– obposteljno merjenje krvnega sladkorja	5x
5. snemanje EKG z 12 odvodi	10x
6. postopki defibrilacije, sinhronizirane elektrokonverzije in transkutanega srčnega spodbujanja (lahko na modelu, vsako vsaj 1x)	5x
7. mali kirurški posegi	
– uporaba lokalne oziroma regionalne anestezije	10x
– kirurška oskrba rane in prevezi	10x
– kirurška oskrba kožnih abscesov, ateromov, paronihij in vraščenih nohtov (vsako vsaj 1x)	5x
8. poškodbe	
– pristop k poškodovancu na terenu (lahko opisno)	1x
– pristop k poškodovancu v urgentnem centru	5x
– zaustavljanje arterijske krvavitve	5x
– imobilizacija udov oziroma hrbtenice	10x
9. sodelovanje pri porodu	3x
10. sodelovanje pri oskrbi novorojenca	3x
11. kateterizacija sečnega mehurja pri moškem	3x
12. kateterizacija sečnega mehurja pri ženski	3x
13. odstranjevanje tujka iz očesa	3x
14. zaustavljanje krvavitve iz nosu	3x
15. interpretacija izvida rentgenograma prsnih organov	5x
16. interpretacija izvida rentgenograma trebuha	5x
17. obposteljni ultrazvočni pregled po protokolu RUSH (lahko opisno)	5x

2. Medikolegalno področje in zakonodaja s področja zdravstva

Zdravnik sekundarij pozna temeljno zakonodajo, ki ureja področje zdravstva v Republiki Sloveniji, in pozna osnove državne ureditve Republike Slovenije.

Vsebinsko podrobneje opredeli Zdravniška zbornica Slovenije.

3. Literatura

Temeljno literaturo programa pripravništva za poklic zdravnik predstavljajo veljavne smernice za oživljanje Evropskega reanimacijskega sveta in Kompendij pripravništva za poklic zdravnik v zadnji izdaji.

Kompendij iz prejšnjega odstavka je objavljen na spletnih straneh Zdravniške zbornice Slovenije.

Priloga 3: Potrdilo o strokovnem izpitu

Številka:

Datum:

Zdravniška zbornica Slovenije na podlagi Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19 in 199/21) in Pravilnika o vsebini in poteku pripravništva in sekundariata ter strokovnem izpitu doktorjev dentalne medicine in zdravnikov (Uradni list RS, št. _____) izdaja

POTRDILO O STROKOVNEM IZPITU

Ime in priimek

rojen/-a

je dne

opravil/-a strokovni izpit za poklic _____

Predsednik/ca Zdravniške zbornice Slovenije